

Stane:

Za celo leto K 30—
za pol leta K 15—
za četrt leta K 7.50
za 1 mesec K 2.50

Posamezna številka 1 K.

Uredništvo in upravnništvo je v
Ptuju, Slovenski trg 3 (v starem
rotovžu), prilicje, levo.
Rokopisi se ne vrnejo.

PTUJSKI LIST

Politično gospodarski tednik.

Štev. 34

Ptuj, 22. avgusta 1920

II. letnik

Se k stanovanjskemu vprašanju v Ptuj.

V zadnji številki „Ptujkega lista“ pojasnjuje dr. A. St. stanovanjske razmere v Ptuj. Članek je pisan brez strasti in osebnosti, na razliko od vseh dosedanjih čisto osebnih strastnih in po mojem mnenju neopravičenih javnih, zasebnih in uradnih napadov na stanovanjsko komisijo, ki nima časa odgovarjati v listih na vsak kokreten slučaj in napad. Omenjeni članek je pisan precej izčrpno, tako da prav za prav ni mnogo pripomniti k istemu.

Omeniti je le, da so stanovanjske komisije bile javne, da je lahko vsak slišal, če je hotel, s kakšnimi pravnimi in dejanskimi težavami se je stanovanjski komisiji bilo boriti in da je ista skušala po svoji najboljši vesti in v soglasju s tozadevnimi navedbami in dejanskimi razmerami reševati posamezne slučaje.

Razume se, da vsakomur stanovanjska komisija pri najboljši volji ustreči ni mogla in dejstvo je, da so skoro vsi hišni posestniki in njih zastopniki skušali po možnosti ovirati delovanje iste znak posebno danes nevarnega protisocialnega mišljenja in narodne nestrpnosti.

Razen tega so — in to na žalost — najuglednejši listi hrumeli proti stanovanjskim komisijam v prid hišnih posestnikov ter se sklicevali na sodnike. Tako težka socialna vprašanja kakor je danes stanovanjska beda, se pač ne rešuje pri sodnji, ki vendar ne

more števila stanovanj višati

In ravno zadnje je edini izhod iz te za prizadete usodopolne zagate. Vlada pozivlja bogataše, naj zidajo, daje jim pri tem vsakojake davčne ugodnosti, ampak hiš skoro nihče ne gradi.

V starih časih so cesarji in drugi mogotci prisilili podanike, da so gradili hiše in druge, če tudi večkrat nepotrebne stavbe. V novejši dobi so Amerikanci ubrali modernejšo pot, združevali so se in prostovoljno je vsak posameznik brez razlike stanu in poklica posegel k praktičnemu telesnemu delu. Na ta način so v severni Ameriki nastale ceste in prva stanovanja; v Pragi na pr. so Češko narodno gledališče pomagale graditi meščanke, nosile opeko itd. in to vse brezplačno v prostih urah.

Bili so nekdanji ideali in danes jih ni več. Ideal bi bila pač zadnja najpravičnejša inštanca tudi v sedanjih težkih dobi in o tem ne piše noben list in nobena politična stranka. Pohvalno pa se razumevali težko stališče stanovanjske komisije oni tukajšnji gostilničarji, ki imajo prenočišča; dajali so namreč v slučajih, kjer v naglici stanovanjska komisija ni zamogla takoj prošnikom nakazati sobe, po nerazmerno nizkih cenah sobe vsem osebam začasno na razpolago, ki so se legitimirale v to svrhu od stanovanjske komisije.

Končno še bodi omenjeno, da so bili člani stanovanjske komisije imenovani od vlade na predlog mestnega magistrata in to gotovo ne po njihovi volji. Za to do sedaj neplačano poldrugo letno delo imajo isti danes „zadoščenje“, da se je proti njim pri-

težko klado, segel si je z umazanimi prsti v lase, ki so mu stali na glavi ko škop na razdrapani strehi.

Včasih je tudi po bliskovo potegnil z roko po mizi, seveda nikoli zastonj. Vsakokrat je izvlekel izmed prstov eno ali več muh, katerim je danes — pred spovedjo mora človek še bolj usmiljen biti — samo glave zdrobil.

Ko se je v par let svojega življenja zamislil, postalo mu je vroče, da mu je „švic“ stopil na čelo. Pa tudi ni bilo kaj malega, saj so mu take lumparije stopile pred oči, da mu je slabo postajalo.

A zraven tega je še stara, zaprašena ura na steni pravila: čak - čak, čak - čak!

Najbolj ga je pekla vest zavoljo šekaste farovške mačke. — Pred pol letom jo je na tistem ubil in mrtvo truplo v kurnik obesil! Potem je za bezgovim grmom čakal, dokler ni kuharica kuram jesti prinesla. Uj! kako kislo in jezno lice je napravila mogočna gospodova gospodinja z veliko bradavico na nosu — brr! še danes je Petra prijetno streslo.

Jeseniku bič ukradel — Koklnoemu hlapcu dva polna žaklja prerezal — materi s slamo mleko iz latvic pil, — tako je pisal.

Še včeraj je poskušal s slamo. Dobra je bila ta iznajdba, ker tako se smetena (vrhnja) ni načela; zato je mati že dalje časa mislila na copernijo in je hotela dati mlečnico izžegnati.

Ej, Burkelčev Peter, ta vam je bil pravo seme! Še le, ko je napisal nekaj čez 30 faloterij, šlo je delo bolj počasi, in kakor ima

čelo osebno sovraštvo. Ker tu vsako razmotrivanje konča, so člani komisije zaprosili vlado, da se jih tega hvaležnega posla odveže in imajo sedaj vsi oni, ki se čutijo od stanovanjske komisije prizadeti, najboljšo priliko, da se ponudijo vladi za člane nove komisije in užijejo „sladkosti“ tega dela, ter popravijo to, kar je dosedanja komisija zakrivila

M. Meža.

Gospodarstvo.

Velikost Prekmurja. Poprej madžarsko Prekmurje, ki ga ima zasedenega naša država, meri blizu 165.000 oralov s približno 95.000 prebivalci, od katerih je 59.000 katolikov, 34.500 protestantov in 1500 židov. Po narodnosti je 80.000 Slovencev, 13.000 Madžarov in 1500 Nemcev.

Cena medu na Hrvaškem in v Banatu je padla na 22 kron, ker je letos izredno mnogo tega pridelka.

Cene mesu in masti v Osijeku so bili prejšnji teden sledeče: Govedina in teletina po 24 kron, svinjetina po 22 kron, mast po 34 kron, suha slanina po 34 kron, suha slanina po 34 kron, surova slanina po 32 kron kilogram.

Prepovedan izvoz. Prepovedano je še vedno izvažati pšenico in pšenično moko, oves, vole in bike izpod 10. leta, konje in kobile izpod 16. leta, ovce, žrebete, svinje, sveže meso, mast, olje in sladkor. Vlada, zgani se!

vse svoj konec, tako ga je tudi njegov register grehov imel. Nato je vse šestkrat prebral, da bi si lažje zapomnil in v spovednici ne obtičal. Nazadnje se je še lepo podpisal in pristavil kraj in čas. Da bi bili grehi na varnem, je papir zavil v robec, ter vse vkup stlačil v žep.

Obed, obstoječ iz mastnih žganjkov in mleka, mu danes ni dišal, kakor drugokrat. Mleka si že kar pogledati ni upal, ker ga je preveč spominjalo na — no na njegovo iznajdbo s slamo. Tudi si ni upal materi v lice pogledati, saj je nosil v žepu črno na belem, da je nič vreden fant.

„Imaš kaj velikih grehov?“ vprašala ga je mati. Seveda ni Peter nič odgovoril.

Po jedi jo je tiho potegnil v šolo, odkoder je potem g. učitelj vse otroke skupaj v cerkev peljal.

Spovednik jih je čakal. Jeden drobiž za drugim je zgrevalo in boječe stopil v spovednico, a vsak je spet korajžno iz nje odšel.

Prišla je tudi vrsta na muhastega Petra. Zato mu je vroče postajalo in moral se je večkrat obrisati; kolena so se mu tresla, srce mu je strašansko močno bilo, in kar zazibal se je v spovednico. Že je gospod župnik odprl okence in mu mignil, naj začne. On pa je iskal in iskal papir, na katerem je imel svoje grehe zapisane. Zavoljo tega je postal duhovnik nepotrpežljiv. Peter, rudeč ko kuhar rak, je iskal po vseh žepih, stresal svoj robec sem in tja, ter nazadnje z jokalnim glasom povedal: „Jaz sem svoje grehe zgubil!“

(Konec sledi.)

Prva spoved.

Tako hudih časov še dvanajstletni Burkelčev Peter ni doživel, kakor pri prvi spovedi.

Prav za prav bi bil moral že davno sprazniti žakelj, v katerem je svoje hudobije shranjeval, pa kaj se če, ako so bili gospod sitni in mu niso prej hoteli olajšati težkega bremena. Zmerom so našli kak izgovor: V devetem letu je še premalo krščanskega nauka znal, v desetem se ni dobro spovednih molitvic naučil in v jednajstem letu sta si bila bojda s katekizmom v veliki jezi. In tako je prišlo, da je smel k spovedi še le tedaj, ko je bila mera že do vrha polna.

Njegova pobožna in skrbna mati mu je kupila v nedeljo zjutraj v konzumnem društvu papirja in svinčnik za 1 krajcar.

„Peter“, rekla je, ko je prišla od maše domov. „Peter, sem k mizi se vsedi! Tu imaš papir, mislim, da ga bo dosti, in zdaj lepo premišluj, kaj si v svojem življenju slabega storil; spomni se na velike in male grehe, da bodeš danes večerko svojo prvo spoved pošteno opravil. Vse si lepo zapiši, da na kaj ne pozabiš.“

Rahlo je šla potem v kuhinjo, kjer je opravljala svoje navadno delo, pa danes vse bolj tiho, da bi ne motila Petra, ki je v hiši kosmato vest krtačil. In Peter je sedel za mizo, ali bolje rečeno, on je visel na stolovnem robu. Božal je beli papir, grizel svinčnik, in kadar se je spomnil na kako posebno